

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنُ يَهْدِي لِلّٰهِ مَنْ أَقْرَأَ وَيَسِّرُ لِلْمُؤْمِنِينَ الدّيْنَ
يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَرَأْ كَبِيرٌ ﴿١﴾

Dhugumatti, Qur'aanni kuni wanta hundarra qajeeltu taatetti
nama qajeelcha. Warroota amanani hojji gaggaarii hojatan,
mindaan guddaan akka isaanif jiru ni gammachisa.

Indeed, this Qur'an guides to that which is most suitable and gives good tidings
to the believers who do righteous deeds that they will have a great reward.

Suuratu Al-Israa 17:9 www.sammubani.com

Tafsiira Suuratu Al-Ankabuut-Kutaa 1.1

Description

Warra dukkana keessaa gara ifaatti, dhiphinna keessaa gara balâ€™innaatti, dhamaâ€™iinsa keessaa gara qajeelinnaatti bahuu barbaadaniif Qurâ€™aanni furmaata hundarra caaludha (best solution). Kunoo, suuratu Al-Ankabuut boqonna ajaaâ€™ibaa dhugaa jirenyaa namatti himtuudha. Yeroo qormaataa fi rakkoo iimaanni kee akkami? Kaayyoon namoota qoruu maalidhaa? Namni dhugaa fi kijibaan yoom addaan baafamaa? Gaafilee kanniiniif deebii yoo barbaadde deebii quubsaa siif kenna na qoâ€™adhu jetti suuratu Al-Ankabuut.

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾

Maqaa Rabbii Ar-Rahmaan Ar-Rahiim taâ€™een [jalqaba]

﴿الَّمَّا أَحَسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا أَنَّا ءَامَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ﴿١﴾
وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ
الْكَذَّابِينَ ﴿٢﴾﴾

â€œAliif Laam Miim. Sila namoonni â€˜Amanneâ€™ jechuu qofaan osoo hin qoramiin dhiifamu yaadu? Dhugumatti, warra isaanin duraas qorree jirra. Dhugumatti Rabbiin warra dhugaa beekuf jira, sobdootas beekuf jira.â€ Suuratu Al-Ankabuut 29:1-3

â€œSila namoonni â€˜Amanneâ€™ jechuu qofaan osoo hin qoramiin dhiifamu yaadu?â€ Kana jechuun sila namoonni amanne waan jedhaniif osoo hin qoramin waan dhiifaman isaanitti fakkaataa? [\[1\]](#)

Dhugumatti namni jirenyaa addunyaa marsaa qormaataa taate tana keessatti wanta jibbuun ykn wanta isa gammachisuun yeroo hundaa qormaataaf kan saaxilamuudha. Kanaafu, Rabbitti, Ergamaa Isaatti fi kitaabban Isaatti amanuu yommuu labsuu fitnaa (qormaata) irraa akka of eegee godhee akka hin yaanne.

Dubbii isaatiin iimaana labsuu isaa keessatti takkaa saadiqa (dhugaa) taâ€™uu dandaâ€™a, takkaa immoo kijibaa taâ€™uu dandaâ€™a. **Wanti dhugaa isaa ifatti baasu wanna inni jibbuun isa qoruudha.** Yoo inni ajrii (mindaa) guddaa Rabbii oltaâ€™aa biratti abdachuun obsee, obsi isaa ragaa iimaana labsuu keessatti dhugaa taâ€™uu isaa agarsiisuudha. Hammi obsaa inni qabu hamma iimaanaa inni qabu agarsiisa. Yoo hin obsin, inumaa dallane, nyakkise, wanti isatti buâ€™ee iimaanaa labsuu isaatiin walitti akka hin galle yaade, gara karaa kufrii fi kaafirootatti dabuu jalqabe, kuni hundi arrabaan iimaanaa labsuu isaa keessatti kijibaa akka taâ€™e agarsiisa.

Rabbiin azza wa jalla qomaata keessatti arrabaan iimaana labsuun qofti gahaa akka hin taane aayah tana keessatti ifa godhe. Murtii Isaatiif garaa guutuun harka kennuu waliin Rabbiin irraa jaallachuun, wanna jibban irratti obsuu fi mindaa guddaa Isa biratti abdachuun waan hafu hin qabneedha.

â€œDhugumatti, warra isaanin duraas qorree jirra.â€¢ Kana jechuun dhugumatti ummattota darban irraa namoota â€œNuti amanneâ€¢ jedhan qorree fi mokkorre jirra. Wanna jibbaniin isaan qorre. Iimaana isaanii labsuun isaanii wanna jibbaniin qoramu irraa isaan hin eegne. Ummattoota darban kanniin keessaa nabii Nuuh aleyh salaam fi namoota isa waliin amanan, Huud, Saalih, Ibraahim, Luux, Shuâ€™ayb, Muusaa hunda isaanii irrattu nageenyi haa jiraatu fi muâ€™mintoota isaan waliin turan. [\[2\]](#)

Fakkeenyaf, Nabii Ibraahim ibiddatti darbamuun, ilma isaa akka gorraâ€™u ajajamuun ni qorame. Hiikni aayaata armaan olii: Rabbiin gabroota Isaa amanan hamma iimaana isaanii isaan qoruun waan hin hafneedha. Akkuma Hadiisa keessatti dhufe: **â€œNamoota hunda caalaa qormaanni kan itti cimu Nabiyyoota, ergasii saalihoota. Ergasii hundarra gaarii kan taâ€™e, itti aane gaarii kan taâ€™eedha. Namni hamma amanti isaatiin qorama. Amantidhaan cimaa yoo taâ€™e, qormaanni isaa cimaa taâ€™aâ€¢** [Jaamiâ€™u At-Tirmizi 2398](#)

â€œDhugumatti Rabbiin warra dhugaa beekuf jira, sobdootas beekuf jiraâ€¢ Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa namoota qoruun dura, yeroo qormaataa fi qormaata booda wanna qalbii isaanii keessa jiru ni beeka. Garuu hiikni aayah armaan olii: isaan qoruun nama dhugaan â€œRabbitti amanneâ€¢ jedhe ifatti baasa. [\[3\]](#) Nama sobaas ifa baasa. Namoonni hundu arrabaan Rabbitti amanne jechuu dandaâ€™u. Garuu yommuu balaa fi rakkoon buâ€™u, namni dhugaan amane iimaana irratti gadi dhaabbata. Namni sobaa immoo iimaana irraa duubatti deebiâ€™a. Kanaafu, dhugaan nama saniiti fi sobni nama kanaa ifatti bahee jechuudha. Fakkeenyaf, namni sababa Islaama qabachuu isaatiif reebamu, arrabfamu ykn hidhamu dandaâ€™a. Namni rakkoo isa qunname kanaaf obsee fi Islaama qabachuu isaa itti fufe, iimaanni isaa qalbii keessatti hidda qabachuu fi dhugummaan isaa ifatti baha. Namni rakkoo kana sodaachun Islaama irraa duubatti deebiâ€™e immoo iimaanni qalbii keessatti hidda akka hin qabanne agarsiisa. Sobni isaas ifatti baha. **â€œAni amaneâ€¢ jedhee dubbachuun isaa soba akka taâ€™e ni beekkama.**

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ أَسْيِئَاتٍ أَنْ يَسْبِقُونَا سَاءَ مَا

â€œ**Sila warri hamtuu hojjatan Nu jalaa bahuu yaaduu? Wanti isaan murteessan waa fokkate!**â€
Suuratu Al-Ankabuut 29:4

Kana jechuun namoonni Iimaana keessa hin seennee [fi badii hojjatan], qormaata kana jalaa nagaha waan bahan isaanitti hin fakkaatin. Dhugumatti, qormaata kana caalaa adabbii garmalee cimaa taâ€™etu isaan duuba jira. Kanaafi ni jedhe, â€œ**Sila warri hamtuu hojjatan Nu jalaa bahuu yaaduu?**â€ Kana jechuun namoonni hojji badaa dalagan waan Nu jalaa miliqan isaanitti fakkaataa? â€œWanti isaan murteessan waa fokkate!â€ Kana jechuun wanti isaan yaadan waa fokkate! [4]

Aayata lamaan jalqabaati fi aayata tana yommuu wal qabsiisnu hiika kana ni hubanna:sababa Islaama qabataniif qormaanni namarra gahuu baayâ€™een gama kaafirootaa irraan namatti dhufa. Kaafironni Islaama irraa namoota duubatti deebisuuf isaan ni rakkisuu, ni adabu, ni dararu. Yeroo kanatti, namni dararaa fi rakkoon kuni kaafirota irraa yommuu isarra gahu, â€œKaafironni kafaranii osoo jiranu, akkamitti akka nu adabanii fi rakkisan Rabbiin isaan dhiisaa?â€ jedhee yaadun isaa hin oolu. Kaafironnis yakka hojjatan kana adabbii Rabbi jalaa bahuu akka dandaâ€™anitti yaadu. Kanaafu, Rabbiin subhaanahu yaada sobaa kana haaqaf, Muslimoota jajjabeessuu fi kaafirota akeekachisuuf, â€œ**Sila warri hamtuu hojjatan Nu jalaa bahuu yaaduu? Wanti isaan murteessan waa fokkate!**â€ jechuun beeksisa.

Aayan tuni kaafirota qofaaf osoo hin taâ€™in nama badii hojjatu hunda akeekachiisti. Kaafirri Rabbi oltaâ€™aa jalaa bahu hin dandaâ€™u. Muslimni badii hojjatus Isa jalaa bahu hin dandaâ€™u. Namni â€œRabbiti na hin adabu, na hin qabuâ€¢ jechuun badii hojjachu itti fufuu, yaada fokkuu yaade jira.

منَ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَآتٍ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

â€œ**Namni qunnamti Rabbii kajeelu, dhugumatti beellamni Rabbii dhufaadha. Inni Dhagayaa, Beekadha.**â€ Suuratu Al-Ankabuut 29:5

Kana jechuun namni ganda Aakhiraatti Rabbiin akka qunnamu abdatee fi mindaa bareedaa Rabbiin bira jiru kajeele, beellamni Rabbiin mindaa fi adabbiif namoota kaasuf murteesse ni dhufa. [5]

Yaa nama Rabbi isaa jaallatu, Isatti dhiyaachuu fi Isa qunnamuuf dharraâ€™u, Isa gammachisuuf fiigu! Yeroo jaallatamaan itti wal qunnamtu dhiyoo taâ€™uun gammadi. Dhugumatti, yeroon kuni ni dhufa. Wanti ni dhufa jedhame hundi dhiyoodha. Kanaafu, kajeellaa waliini fi Isa bira gahuu abdachuun Isa qunnamuuf siinqi (galaa) qopheeffadhu, gara Isaatti imali. Garuu wanti namni odesesse hundi oduu isaa qofaan isaaf hin kennamu. Akkasumas, namni hawwu hundi wanti hawwee [hawwii isaatiin qofa] isaaf hin kennamu. Rabbiti sagalee Kan dhagayuudha, niyyaa namaa Kan beekudha. Namni kana (Rabbiti qunnamu fi mindaa Isaa kajeelu) keessatti dhugaa taâ€™e, wanta inni abdate isaaf kenna. Namni kijibaa

taâ€™e immoo oduun isaa homaa isa hin fayyadu. Inni nama jaalala Isaatiif maluu fi hin malle ni beeka.

[6]

Marsaan jirenyaa addunyaa marsaa qormataa fi fitnaa waan taatef, ammas namoonni bakka lamatti waan qoodamaniif: **warra kasaaranâ€“** kunniin warra qunnamti Rabbii hin abdanne, fedhii qullaa ofii, sheyxaanaa fi dharraa addunyaa hordofan,

warra buâ€™aa buufatan isaan kuni warra Rabbii wal qunnamu abdataniidha. Adeemsaa isaanii keessatti karaa Rabbii qajeelaa qabachuuf qabsaaâ€™u. Kanaafu, dubbii ibsuu keessatti hikmaa (ogummaa) iraa waaâ€™ee warra dhugaan amananii fi jirenyaa isaanii keessatti jaalala Gooftaa isaanii barbaadun qabsaaâ€™an ilaachise dubbachuudha. Rabbii oltaâ€™aan ni jedha:

وَمَنْ جَهَدَ فَإِنَّمَا يُجَهِّدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَلَمِينَ

â€œNamni qabsaaâ€™e kan inni qabsaaâ€™u lubbuma isatiifi. Dhugumatti Rabbii aalama hundarrraa Dureessa.â€ Suuratu Al-Ankabuut 29:6

Kana jechuun namni humna guddaa isa bira jiru Rabbiiif ajajamuu fi wanta Isa gammachisuu hojjachuu keessatti baase, kan inni qabsaaâ€™uuf fooyyaâ€™insaa fi faayda nafsee ofii qofaafi. Ibaadaa fi qabsoo isatiin Rabbiiif faayda homaatu hin dhiyeessu. Sababni isas, Rabbii aalama hundarrraa dureessa.

Dureessa- jechuun of gahaa Isaan ala wanta biraak kan hin barbaannedha. Aalama jechuun immoo Rabbiiin ala wantoota jiran hunda. Aalamni namoota hunda ykn namaa fi jinni ibsuufis itti fayyadaman.

[7] Qabsoon (jihaanni) bakka lamatti qoodama:

Iffaa-Qabsoo lolaaâ€“ kuni diinotatti qabsaaâ€™udha. (Qabsoo kana iraa buâ€™aa buufachuu fi mindaa (ajrii) irratti argachuuf Rabbiiif jedhanii yoo qabsaaâ€™anii fi haala Inni ajajeen yoo taâ€™e qofaadha.)

2ffaaâ€‘Qabsoo nafsee-kunis wanta itti ajajaman hojjachuu fi wanta iraa dhoowwaman dhiisu irratti nafsee ofiitti qabsaaâ€™udha [8] Itti aansee mindaa warra haala kanaan qabsaaâ€™anii dubbata:

وَالَّذِينَ إِمْنَأُوا وَعَمِلُوا أَصَلِحَتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ

وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ

Warra amananii fi hojji gaggaarii hojjatan, badii isaanii isaan iraa ni haaqna. Dhugumatti irra gaarii waan isaan dalagaa turanii isaan mindeessina.â€ Suuratu Al-Ankabuut 29:7

Kana jechuun warrooni Rabbii fi Ergamaa Isaa dhugoomsanii fi hojji gaggaarii hojjatan, badii isaanii isaan iraa haxoofna. Hojji isaanii gaggaariif wanta hojjataa turan caalaa mindaa isaaniif kennina. [9] Kunis hojji gaarii takkatti hojjataniif mindaa dachaa kudhanii hanga dhibba torbaa fi san caalu argatu. Garuu hojiin hojji gaarii jedhamuuf: ikhlaasaa fi shariâ€™aa hordofuun kan hojjatame yoo taâ€™eedha. Ikhlaasan yommuu jennu hojji keetin Fuula Rabbii fi ganda Aakhirah niyyachuudha. Shariâ€™aa hordofuun immoo akkaataa Nabiyyiin (Sallallahu aleih wassallam) hojjataniitti hojjachuudha. Faallaan

ikhlaasa shirkiidha. Faallaan shariâ€™aa hordofuu immoo bidâ€™aadha. Kanaafu, mushrikaa fi nama bidâ€™aa hojjatu taâ€™uu hin qabdu[\[10\]](#)

Kitaabban wabii:

- [\[1\]](#) Tafsiir Xabarii-18/356, Tafsiir Tahrir wa tanwiir-20/203
- [\[2\]](#) Maâ€™aariju Tafakkuri wa daqaaâ€™iqu Tadabburi-15/221-222
- [\[3\]](#) Tafsiir Xabarii-18/357, Zaadul Masiir-1076
- [\[4\]](#) Tafsiir Ibn Kasiir-6/47
- [\[5\]](#) Tafsiir Xabarii-18/361, madda olii[\[6\]](#) Tafsiir As-Saâ€™dii-735[\[7\]](#) Maâ€™aariju Tafakkuri wa daqaaâ€™iqu Tadabburi-15/224-225
- [\[8\]](#) Tafsiir Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu Al-Ankabuut, fuula 26, Ibn Useymiin
- [\[9\]](#) Tafsiir Muyassar-397
- [\[10\]](#) Tafsiir Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu Al-Ankabuut, fuula 29, Ibn Useymiin

Date Created

July 15, 2020

Author

admin